

Randi startar folkbildningsstiftelse

Den amerikanske författaren och trollkonstnären James Randi behöver ingen presentation för Folkvetts läsare. Efter att Uri Geller förlorade sina rättegångar mot CSICOP och Randi, kan den senare nu ägna all sin tid åt att undersöka påståenden om paranormala egenskaper och att bekämpa kvacksalveri, pseudovetenskap och felaktiga informationer om ting som kan avgöras med rationella metoder. På Internet finns det en hel del information om vad Randi gör. En startpunkt är webbadressen <http://www.randi.org/>.

Härifrån kan man bl.a. komma till The James Randi Hotline, som arkiverar hans nyhetsbrev till intresserade. Man kan vidare läsa om Randis belöning till den förste som kan visa ett äkta paranormalt eller psykiskt fenomen under kontrollerade förhållanden. Hans supportere har nu ställt bankgarantier så att det ursprungliga beloppet på 10.000 dollar nu har blivit 740.000 dollar - nästan 5 miljoner kronor - och summan fortsätter att växa.

Randis nya stora intresse är emellertid The James Randi Educational Foundation, som började sin verksamhet i juni 1996 och som enligt planen skall vara i full drift i april 1997. I samband med ett vetenskapligt symposium i Florida gjorde min

fru och jag ett kort besök i oktober 1996 vid hans stiftelse i Fort Lauderdale, några mil norr om Miami, Florida. Randi var själv inte hemma - något jag visste i förväg - men vi träffade hans stab, 5 eller 6 personer, alla unga utom en dam som presenterades som hans syster. De håller till i ett stort enplanshus under stora träd. Huset är påtagligt elegant och kan tidigare ha varit t.ex. ett advokatkontor. Det är en "anonym välgörare" som gjort det möjligt att starta verksamheten, men de satsar också på att få andra bidragsgivare. På plats i huset finns ett bibliotek på ca. 2000 böcker, väsentligen på engelska, men stiftelsen känner också ett speciellt ansvar för de spansktalande som är en stor minoritet i södra Florida. Jag frågade om parapsykologiska tidsskrifter, som ofta är svåra att komma åt i vanliga forskningsbibliotek, men det hade de ännu inte hunnit skaffa. Däremot har de en stor samling med videospelningar. Under vårt korta besök såg vi ett konsumentupplysningsinslag från amerikansk TV från våren 1996 om "Quadro", en mycket dyr slagrute-liknande apparat, som skulle kunna användas till att finna narkotika. Randi var med på ett hörn i programmet, vars budskap var att

apparaten inte fungerade. Av denna orsak har försäljningen av den stoppats av FBI. En motsvarande anordning för att finna bortslagna golfbollar fick emellertid fortfarande säljas, verkade det.

I planerna för Randis stiftelse ingår att bygga en föreläsningssal och också att sätta upp ett laboratorium för parapsykologiska experiment. Randi och medarbetare markerar att de inte ser sig som konkurrenter till andra projekt i samma riktning. Han tänker nog då på det centrum som CSICOP har startat i Buffalo, New York. För en europé verkar Floridas klimat och stränder attraherande. Hur nyttig verksamheten kommer att bli för oss skandinaviska skeptiker, är för tidigt att säga. Hos oss kommer de pseudovetenskapliga impulserna till stor del från Tyskland, och man kan knappast räkna med att Randis stiftelse kan hålla sig à jour med utvecklingen där, i synnerhet som Randi själv inte talar tyska. Även om Randi själv arbetar mot hela världen, får man nog anta att hans stiftelse får sin största betydelse på den amerikanska hemmamarknaden.

Rolf Manne